



emcdda.europa.eu

## DROGY V EURÓPE – FAKTY A ČÍSLA

*Výročná správa 2006 o stave drogovej problematiky v Európe  
a Štatistická ročenka 2006  
Embargo: 11H00 SEČ – 23.11.2006*

---

Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) predkladá výber faktov a čísel zo svojej:

*Výročnej správy 2006 o stave drogovej problematiky v Európe*  
<http://annualreport.emcdda.europa.eu>

a

*Štatistickej ročenky 2006*  
<http://stats06.emcdda.europa.eu>

Upozorňujeme, že tento text je len usmernením na rýchle vyhľadanie informácií a mal by sa používať v spojitosti s príslušnými časťami *výročnej správy* a *štatistickej ročenky*, ktoré poskytujú podrobnejšie, kontextové informácie a metodické poznámky a upozornenia.

Štatistické údaje v tejto správe sú z roku 2004 (alebo z posledného dostupného roku). Niektoré informácie sú zhrnutím zo správ iných agentúr a orgánov. Podrobné informácie o zdrojoch sú uvedené vo *výročnej správe* a v *štatistickej ročenke*.

Podrobnejšie informácie o miere užívania drog počas celého života, za posledný rok a za posledný mesiac rozdelené podľa typu drogy a podľa krajín sa nachádzajú v tabuľkách GPS-1, GPS-3 a GPS-5 v *štatistickej ročenke 2006*.

## Kanabis

- Kanabis je aj naďalej najviac produkována nezákonná droga na rastlinnej báze, s ktorou sa na celom svete najviac obchoduje, a v rámci EÚ je aj najčastejšie zachytenou drogou.
- Na základe predbežných údajov počet zachytení kanabisovej živice a trávového kanabisu sa v roku 2004 zvýšil, hoci celkové zachytené množstvo obidvoch druhov vo väčšine krajín EÚ v tomto roku kleslo (niektoré krajiny ešte nenahlásili údaje).
- V rokoch 1999 až 2004 sa priemerná maloobchodná cena kanabisovej živice a trávového kanabisu vo väčšine krajín EÚ znížila.
- V roku 2004 mala kanabisová živica na maloobchodnej úrovni priemerný obsah THC premenlivo od 1 % až po 17 %, zatiaľ čo potencia trávového kanabisu sa pohybovala od 0,6 % do 18 % (vyšší číselný údaj sa zvyčajne týka trávového kanabisu vyrobeného v rámci EÚ za umelo zlepšených podmienok).
- V EÚ, Bulharsku, Rumunsku a Nórsku sa medzi všetkými dospelými (15 až 64 rokov) predpokladá, že:
  - 65 miliónov dospelých vyskúšalo kanabis aspoň raz za život (celoživotné užívanie) – 20 % dospelých.
  - 22,5 milióna ho užívalo v predchádzajúcom roku (nedávne užívanie) – 7 % dospelých.
  - 12 miliónov ho užívalo minulý mesiac (terajšie užívanie) – 4 % dospelých.
  - 3 milióny ho užívajú denne/takmer denne (intenzívne užívanie) – približne 1 % dospelých.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 2 % až 31 % dospelých v Európe uvádza, že už niekedy vyskúšali kanabis, pričom väčšina krajín uvádza mieru prevalencie od 10 % do 20 %.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 1 % až 11 % dospelých uvádza, že užívali kanabis v predchádzajúcom roku, pričom väčšina krajín uvádza mieru prevalencie od 3 % do 8 %.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 0,5 % až 8 % dospelých uvádza, že užívali kanabis minulý mesiac.
- V Európe 15 % užívateľov, ktorí sa chcú liečiť kvôli drogovej závislosti, a 27 % užívateľov, ktorí vyhľadajú liečbu po prvýkrát v živote, uvádzajú, že kanabis je ich hlavnou drogou a tým je kanabis po heroíne druhou najčastejšie uvádzanou drogou.

## Kokaín

- Kokaín je po kanabise najpredávanejšou drogou vo svete. UNODC (Úrad OSN pre drogy a kriminalitu) uvádza, že Kolumbia je najväčším zdrojom nezákonnej koky na svete, za ňou nasleduje Peru a Bolívia. Celosvetová produkcia kokaínu bola v roku 2004 odhadnutá na 687 ton.
- Väčšina kokaínu zachyteného v Európe prichádza priamo z Južnej Ameriky (najmä Kolumbie) alebo cez Strednú Ameriku a Karibskú oblasť, hoci niektoré časti Afriky sa stávajú dôležitými tranzitnými bodmi pre kokaín prichádzajúci do Európy.
- Odhaduje sa, že v roku 2004 sa v EÚ zachytilo 74 ton kokaínu. Najviac zachytených drog hlásili krajiny západnej Európy. Za posledných 5 rokov sa Španielsko podieľalo asi na polovici prípadov a na polovici zachyteného množstva drog v EÚ.
- Podľa predbežných údajov sa množstvo zachyteného kokaínu v roku 2004 znížilo. Vo väčšine krajín EÚ sa priemerná maloobchodná cena kokaínu v rokoch 1999 až 2004 znížila.
- V EÚ, Bulharsku, Rumunsku a Nórsku sa medzi všetkými dospelými (15 až 64 rokov) predpokladá, že:
  - 10 miliónov vyskúšalo kokaín aspoň raz za život (celoživotné užívanie) – viac ako 3 % dospelých.
  - 3,5 milióna ho užívalo v predchádzajúcom roku (nedávne užívanie) – 1 % dospelých.
  - 1,5 milióna ho užívalo minulý mesiac (terajšie užívanie) – 0,5 % dospelých.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 0,4 % až 6 % dospelých uvádza, že už niekedy vyskúšalo kokaín.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 0,1 % až 3 % dospelých uvádza, že užívali kokaín v minulom roku, pričom väčšina krajín uvádza mieru prevalencie od 0,3 % do 1,2 %.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 0 % až 1% dospelých uvádza, že užívali kokaín minulý mesiac.
- Po heroíne a kanabise je kokaín v poradí treťou najčastejšie uvádzanou drogou, kvôli ktorej sa podstupuje liečenie. Predstavuje asi 8 % spomedzi všetkých žiadostí o liečenie.
- Asi 80 % spomedzi nových klientov, ktorí sa začínajú liečiť z užívania kokaínu uvádza, že užívajú kokaínový prášok a 20 % užíva krak.

## Amfetamíny: amfetamín a metamfetamín

- Západná a stredná Európa ostáva dôležitou oblasťou pre výrobu a nezákonné obchodovanie s amfetamínom, neplatí to však pre metamfetamín, ktorého výroba a užívanie sa väčšinou obmedzuje len na niektoré krajiny.
- Výroba metamfetamínu sa v Európe zväčša obmedzuje na Českú republiku, kde sa nezákonne vyrába od polovice 80. rokov minulého storočia pod miestnym názvom „pervitín“. V roku 2004 bola hlásená výroba aj na Slovensku a v Bulharsku.
- Zo 6 ton zachyteného amfetamínu na celom svete v roku 2004, asi 97 % bolo zachytených v Európe, hlavne v západnej/strednej Európe a v juhovýchodnej Európe. Z 11 ton zachyteného metamfetamínu na celom svete v roku 2004, asi 59 % bolo zachytených vo východnej a juhovýchodnej Ázii a 37 % v Severnej Amerike.
- Od roku 1999 počet zachytení a množstvo zadržaného amfetamínu na úrovni EÚ stúpa.
- V EÚ, Bulharsku, Rumunsku a Nórsku sa medzi všetkými dospelými (15 až 64 rokov) predpokladá, že:
  - 10 miliónov dospelých vyskúšalo amfetamín aspoň raz za život (celoživotné užívanie) – 3% dospelých.
  - 2 milióny ho užívalo v minulom roku (nedávne užívanie) – 0,6 % dospelých.
  - 900 000 ho užívalo minulý mesiac (terajšie užívanie) – 0,3 % dospelých.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 0,1 % až 6 % dospelých uvádza, že už niekedy vyskúšali amfetamín.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 1,4 % až 11 % dospelých uvádza, že užívali amfetamín v minulom roku, pričom väčšina krajín uvádza mieru prevalencie od 0,2 % do 1,1 %.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 0 % až 0,5 % dospelých uvádza, že užívali amfetamín minulý mesiac.

## Extáza

- Európa ostáva hlavným strediskom produkcie extázy, hoci výroba extázy sa v posledných rokoch rozšírila aj do iných častí sveta, najmä do Severnej Ameriky a východnej a juhovýchodnej Ázie.
- Nezákonné obchodovanie s extázou sa sústreďuje hlavne v západnej Európe, ale tak ako jej výroba, aj jej užívanie sa v posledných rokoch rozšírilo po svete. Z 8,5 ton extázy zachytenej v roku 2004 na celom svete, 50 % bolo zadržaných v západnej a strednej Európe, 23 % v Severnej Amerike a 16 % v Oceánii. V roku 2004 bolo v EÚ zachytených 28,3 milióna tabliet extázy. Zdá sa, že počet zachytení a zadržané množstvo narastajú.
- V rokoch 1999 – 2004 sa priemerná maloobchodná cena extázy vo väčšine krajín, ktoré poskytujú údaje, znížila.

- Vo všeobecnosti v Európe väčšina tabliet, ktoré sa predávajú ako extáza, obsahuje MDMA alebo inú látku podobnú extáze (MDEA, MDA), zvyčajne ako jedinú psychoaktívnu látku.
- V EÚ, Bulharsku, Rumunsku a Nórsku sa medzi všetkými dospelými (15 až 64 rokov) predpokladá, že:
  - 8,5 milióna dospelých vyskúšalo extázu (celoživotné užívanie) – 2,6 % dospelých.
  - 3 milióny dospelých ju užívalo v minulom roku (nedávne užívanie) – asi 1 % dospelých.
  - 1 milión ju užívalo minulý mesiac (terajšie užívanie) – 0,3 % dospelých.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 0,2 % až 7 % dospelých v Európe uvádza, že už niekedy vyskúšali extázu.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 3,5 % dospelých uvádza, že užívali extázu v minulom roku, pričom väčšina krajín uvádza mieru prevalence od 0,3 % do 1,5 %.
- Podľa toho, v ktorej krajine sa prieskum robil, 0 % až 1 % dospelých uvádza, že ju užívali minulý mesiac.
- V mladšej vekovej skupine (15 až 24 rokov) sa predpokladá, že užívanie sa v minulom roku pohybovalo v rozmedzí 0,3 % až 12 %.
- V Európe býva užívanie extázy len zriedka dôvodom na začatie liečenia.

### **Halucinogénne látky**

- Prevalencia celoživotného užívania LSD medzi dospelými (15 až 64 rokov) sa pohybuje v rozmedzí od 0,2 % do 6 %, pričom väčšina krajín uvádza rozpätie od 0,4 % do 2 %.
- Prieskumy medzi žiakmi stredných škôl (15 až 16 rokov) ukazujú, že odhady prevalence užívania „magických“ húb v EÚ sú podstatne nižšie, ako odhady prevalence užívania kanabisu, ale sú podobné, ako odhady zaznamenané v súvislosti s extázou. Pri extáze a halucinogénnych hubách sa miera vyskúšania aspoň jedenkrát za život pohybuje v rozmedzí od menej ako 1 % až po 8 %, hoci bežnejšia je prevalencia v rozpätí od 1 % do 3 %. Užívanie halucinogénnych húb je zvyčajne experimentálne. Pravidelné alebo stále užívanie je pomerne zriedkavé.
- V Belgicku, Nemecku a Francúzsku miera celoživotnej prevalence užívania halucinogénnych húb u žiakov stredných škôl (15 – 16 rokov) prevyšuje užívanie extázy.

## Heroín a problémové užívanie drog

- Heroín konzumovaný v Európe sa prevažne vyrába v Afganistane, ktorý aj naďalej vedie rebríček svetových dodávateľov nezákonného ópia. V roku 2005 sa Afganistan podieľal na celosvetovej nezákonnej výrobe ópia 89 %. UNODC uvádza, že v roku 2004 bolo na celom svete zachytených 59,2 tony heroínu, 50 % v Ázii, 40 % v Európe.
- V roku 2004 vzrástol počet zachytení heroínu a stúplo aj jeho zadržané množstvo. Podiel Európy na zachytení heroínu v celosvetovom meradle sa zväčšuje vplyvom nárastu počtu zachytení v krajinách juhovýchodnej Európy, hlavne v Turecku.
- Vo väčšine krajín EÚ sa priemerná maloobchodná cena heroínu v rokoch 1999 až 2004 znížila.
- Vo všeobecnosti sú opiáty (hlavne heroín) ešte stále najdôležitejšími drogami, kvôli ktorým klienti vyhľadávajú liečenie. Z celkového počtu žiadostí o liečenie drogovej závislosti nahlásených v roku 2004 boli opiáty hlavnou zvolenou drogou v približne 60 % prípadov. (Podrobnejšie informácie sa nachádzajú v tabuľkách TDI-2, TDI-19 a TDI-26 v *štatistickej ročenke 2006*).
- Počet nových žiadostí o liečenie heroínovej závislosti klesol v období rokov 1999 až 2004 z viac ako 60 % na približne 40 %, pričom počet žiadostí o liečenie kokaínovej a kanabisovej závislosti stúpol.
- Spomedzi klientov, ktorí žiadajú o liečenie heroínovej závislosti je takmer polovica staršia ako 30 rokov. Užívatelia opiátov, keď žiadajú o liečbu, majú spravidla už za sebou 3 až 7 ročnú skúsenosť s užívaním drog. Menej ako 7 % užívateľov opiátov, ktorí začínajú liečbu, je mladšia ako 20 rokov.
- Z najaktuálnejšieho prehľadu dostupných údajov (2003) sa predpokladá, že viac ako pol milióna užívateľov opiátov v Európe dostáva substitučnú liečbu.
- V Európe je metadón najčastejšie predpisovaným liekom na liečbu závislosti od opiátov (hlavne od heroínu). Okolo 80 % osôb v substitučnej liečbe sa predpisuje metadón. Asi 20 % klientov v substitučnej liečbe teraz dostáva buprenorfín, ktorý sa od polovice 90. rokov stáva čoraz populárnejšou farmakologickou voľbou.
- Odhady hovoria, že dnes je v EÚ pravdepodobne okolo 1,7 milióna problémových užívateľov drog (hlavne užívateľov heroínu) a odhady prevalencie problémového užívania opiátov na národnej úrovni v období 2000 – 2004 sa pohybujú v rozmedzí od 1 do 8 prípadov na 1000 obyvateľov vo veku 15 až 64 rokov. (Podrobnejšie informácie sa nachádzajú v tabuľkách PDU-2 a PDU-3 v *štatistickej ročenke 2006*).
- Najnovšie údaje hovoria, že každý rok sa vyskytne asi 7 000 úmrtí súvisiacich s drogami a u 70 % z nich sa zistí prítomnosť opiátov. (Podrobnejšie informácie sa nachádzajú v tabuľkách DRD-1 a DRD-2 v *štatistickej ročenke 2006*).